

Vec C-650/22

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

17. október 2022

Vnútroštátny súd:

Cour d'appel de Mons

Dátum vnútroštátneho rozhodnutia:

19. september 2022

Žalobca:

Fédération internationale de football association (FIFA)

Žalovaný:

BZ

Za účasti:

Union royale belge des sociétés de football association (URBSFA)

SA Sporting du pays de Charleroi

Predmet konania vo veci samej

Účastníci konania vo veci samej sa nezhodujú v otázke, či Fédération internationale de football association (Medzinárodná futbalová federácia, ďalej len „FIFA“) a Union royale belge des sociétés football association (ďalej len „URBSFA“), ktorá je členom FIFA zodpovedným za organizáciu a kontrolu futbalu a všetkých jeho variantov v Belgicku, musia nahradiť profesionálnemu futbalistovi, BZ, ušlý zisk (strata pracovných ponúk zo strany klubov), ktorý mu podľa jeho tvrdenia vznikol v dôsledku uplatnenia niektorých ustanovení pravidiel FIFA o štatúte a prestupoch hráčov (ďalej len „RSTJ“).

RSTJ okrem iného stanovuje, že hráč a jeho nový klub sú spoločne a nerozdielne povinní zaplatiť náhradu, ktorá prináleží klubu, s ktorým bola zmluva ukončená bez oprávneného dôvodu.

Okrem toho RSTJ stanovuje pre nový klub zákaz registrácie profesionálneho hráča, ktorý bez oprávneného dôvodu ukončil svoju predchádzajúcu zmluvu a umožňuje bývalému klubu v prípade zmluvného sporu medzi týmto klubom a hráčom týkajúceho sa ukončenia predchádzajúcej zmluvy, nevydať osvedčenie o medzinárodnom prestupe (ITC) potrebné na registráciu hráča.

BZ sa domnieva, že uvedené ustanovenia RSTJ sú protiprávne z hľadiska práva Únie.

SA Sporting du Pays de Charleroi, belgický futbalový klub, ktorý ponúkol BZ zamestnanie, dobrovoľne vstupuje do konania na podporu žalobných dôvodov a záverov FIFA a URBSFA. Domnieva sa, že ním ponúkané zamestnanie je výsledkom podvodného konania zo strany BZ.

Prejudiciálna otázka

Majú sa články 45 a 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie vykladať v tom zmysle, že zakazujú:

- zásadu solidarity hráča a klubu, ktorý ho chce zaviazať na zaplatenie náhrady klubu, s ktorým bola zmluva bez oprávneného dôvodu ukončená, ako to stanovuje článok 17.2 RSTJ FIFA, v spojení so športovými sankciami stanovenými v článku 17.4 toho istého poriadku a finančnými sankciami stanovenými v článku 17.1,
- možnosť, aby federácia, do ktorej patrí bývalý klub hráča, nevystavila osvedčenie o medzinárodnom prestupe, ktoré je potrebné na zamestnanie hráča novým klubom, ak existuje spor medzi týmto bývalým klubom a hráčom (článok 9.1 RSTJ FIFA a článok 8.2.7 prílohy 3 RSTJ)?

Uvádzané ustanovenia práva Únie

Článok 45 ZFEÚ:

- „1. Zabezpečí sa voľný pohyb pracovníkov v rámci Únie
2. Voľný pohyb pracovníkov zahŕňa zrušenie akejkoľvek diskriminácie pracovníkov členských štátov na základe štátnej príslušnosti, pokiaľ ide o zamestnanie, odmenu za prácu a ostatné pracovné podmienky.
3. S výnimkou obmedzení odôvodnených verejným poriadkom, verejnou bezpečnosťou a ochranou verejného zdravia majú pracovníci právo:
- uchádzať sa o skutočne ponúkané pracovné miesta,
  - voľne sa za týmto účelom pohybovať na území členských štátov,
  - na pobyt v niektorom z členských štátov za účelom zamestnania v súlade s ustanoveniami zákonov, iných právnych predpisov alebo správnych aktov, ktorými sa upravuje zamestnávanie vlastných štátnych príslušníkov tohto štátu,
  - po ukončení zamestnania zostať na území členského štátu za podmienok ustanovených v nariadeniach, ktoré stanoví Komisia.
4. Ustanovenia tohto článku sa nevzťahujú na zamestnávanie v štátnej službe alebo verejnej službe.“

Článok 101 ZFEÚ :

- „1. Nasledujúce sa zakazuje ako nezlučiteľné s vnútorným trhom: všetky dohody medzi podnikmi, rozhodnutia združení podnikov a zosúladené postupy, ktoré môžu ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi a ktoré majú za cieľ alebo následok vylučovanie, obmedzovanie alebo skresľovanie hospodárskej súťaže v rámci vnútorného trhu, najmä tie, ktoré:
- priamo alebo nepriamo určujú nákupné alebo predajné ceny alebo iné obchodné podmienky,
  - obmedzujú alebo kontrolujú výrobu, odbyt, technický rozvoj alebo investície,
  - rozdeľujú trhy alebo zdroje zásobovania,
  - uplatňujú nerovnaké podmienky pri rovnakých pleniach voči ostatným obchodným partnerom, čím ich v hospodárskej súťaži znevýhodňujú,

- e) podmieňujú uzatváranie zmlúv s ostatnými zmluvnými stranami prijatím dodatočných záväzkov, ktoré svojou povahou alebo podľa obchodných zvyklostí nesúvisia s predmetom týchto zmlúv.
2. Všetky dohody alebo rozhodnutia zakázané podľa tohto článku sú automaticky neplatné.
3. Ustanovenia odseku 1 sa však neuplatnia na:
- dohody alebo kategórie dohôd medzi podnikmi,
  - rozhodnutia alebo kategórie rozhodnutí združení podnikov,
  - zosúladené postupy alebo kategórie zosúladených postupov,

ktoré prispievajú k zlepšeniu výroby alebo distribúcie tovaru alebo k podpore technického alebo hospodárskeho pokroku, pričom umožňujú spotrebiteľom primeraný podiel na výhodách z toho vyplývajúcich, a ktoré:

- a) neukladajú príslušným podnikom obmedzenia, ktoré nie sú nevyhnutné pre dosiahnutie týchto cieľov a,
- b) neumožňujú týmto podnikom vylúčiť hospodársku súťaž vo vzťahu k podstatnej časti daných výrobkov.“

Sporné ustanovenia

Článok 9 ods. 1 RSTJ:

„Hráč registrovaný v asociácii môže byť zaregistrovaný v novej asociácii až po tom, ako nová asociácia dostane osvedčenie o medzinárodnom prestupe (ITC) vydané predchádzajúcou asociáciou. ITC sa vydáva bezpodmienečne, bezplatne a bez časového obmedzenia. Akékoľvek ustanovenie, ktoré je s týmto ustanovením v rozpore, je neplatné. Asociácia, ktorá vydala ITC, je povinná predložiť kópiu federácii FIFA. Administratívny postup vydávania ITC je uvedený v článku 8 prílohy 3 [...] tohto poriadku.“

Článok 8.2.7 prílohy 3 RSTJ :

„Bývalá asociácia nevydá ITC, ak bývalý klub a profesionálny hráč vedú zmluvný spor na základe okolností uvedených v článku 8.2 ods. 4b tejto prílohy. ...“

Článok 8.2 ods. 4 prílohy 3 RSTJ :

„Do siedmich dní odo dňa podania žiadosti o ITC je bývalá asociácia povinná ...:

...

b) zamietnuť žiadosť o ITC a uviesť ... dôvod zamietnutia, ktorým môže byť buď skutočnosť, že zmluva medzi bývalým klubom a profesionálnym hráčom ešte neuplynula, alebo že nedošlo k vzájomnej dohode o predčasnom ukončení zmluvy.“

Článok 17 RSTJ :

„V prípade ukončenia zmluvy bez oprávneného dôvodu sa uplatňujú tieto ustanovenia:

1. Vo všetkých prípadoch je strana, ktorá porušila zmluvu, povinná zaplatiť náhradu škody. S výhradou ustanovení článku 20 a prílohy 4 týkajúcich sa náhrady za výchovu a ak nie je stanovené v zmluve, náhrada za porušenie zmluvy sa vypočíta s prihliadnutím na právne predpisy platné v príslušnom štáte, špecifiká športu a akékoľvek iné objektívne kritériá. Tieto kritériá zahŕňajú okrem iného odmenu a iné výhody, ktoré hráčovi prináležia podľa súčasnej zmluvy a/alebo novej zmluvy, zostávajúci čas trvania súčasnej zmluvy maximálne v trvaní piatich rokov, náklady a výdavky, ktoré vznikli alebo boli zaplatené bývalým klubom (amortizované počas zmluvného obdobia), ak k ukončeniu zmluvy dôjde počas chráneného obdobia.

2. Právo na takúto náhradu škody nemožno postúpiť na tretiu osobu. Ak je profesionálny hráč povinný zaplatiť náhradu škody, profesionálny hráč a jeho nový klub sú spoločne a nerozdielne zodpovední za zaplatenie tejto náhrady škody. Suma môže byť stanovená v zmluve alebo dohodnutá medzi stranami.

3. ...

4. Okrem povinnosti zaplatiť náhradu škody sa na každý klub, ktorý počas chráneného obdobia porušil zmluvu alebo navádzal na jej porušenie, uplatňujú športové sankcie. Klub, ktorý podpíše zmluvu s profesionálnym hráčom, ktorý bez oprávneného dôvodu ukončil svoju predchádzajúcu zmluvu, sa považuje, pokiaľ sa nepreukáže opak, za klub, ktorý profesionálneho hráča navádzal na ukončenie zmluvy. Sankcia spočíva v zákaze klubu registrovať nových hráčov na národnej alebo medzinárodnej úrovni počas dvoch úplných a po sebe nasledujúcich registračných období. Klub môže registrovať nových hráčov na národnej alebo medzinárodnej úrovni až od registračného obdobia nasledujúceho po úplnom uplynutí príslušnej športovej sankcie. Predovšetkým nesmie využiť výnimku alebo dočasné opatrenia stanovené v článku 6 a 1.1 tohto poriadku na registráciu hráčov pred týmto obdobím.“

Zhrnutie skutkového stavu a konania vo veci samej

- 1 Zatiaľ čo BZ viedol spor pred Komorou FIFA pre riešenie sporov so svojím bývalým klubom Lokomotiv Moskva, ktorý sa týkal ukončenia zmluvy, platnej od

20. augusta 2013, a najmä zaplataenia náhrady škody vo výške 20 miliónov eur zo strany BZ, začal si BZ hľadať nový klub, ktorý by ho mohol zamestnať.

- 2 Toto hľadanie sa však ukázalo ako zložité z dôvodu, že podľa BZ hrozilo, že nový klub bude s ním spoločne a nerozdielne povinný zaplatiť náhradu škody Lokomotivu Moskva.
  - 3 BZ uvádza, že napriek záujmu viacerých klubov sa mu podarilo získať len jednu ponuku, a to od Sporting du pays de Charleroi, ktorý mu 19. februára 2015 zaslal prijímací list, ktorý obsahoval dve kumulatívne odkladacie podmienky:
    - byť zaregistrovaný a riadne spôsobilý v rámci SA Sporting du Pays de Charleroi zúčastniť sa s prvým tímom všetkých oficiálnych súťaží organizovaných URBSFA, UEFA a FIFA najneskôr do 30. marca 2015,
    - získať (v tej istej lehote) písomné a bezpodmienečné potvrdenie, že SA Sporting du Pays de Charleroi nemôže byť spoločne a nerozdielne zodpovedný (*in solidum*) za akúkoľvek náhradu škody (najmä náhradu škody za ukončenie zmluvy), na úhradu ktorej môže byť BZ prípadne povinný voči Lokomotivu Moskva.
  - 4 Listami z 20. februára a 5. marca 2015 požiadali príslušní právni zástupcovia BZ a Sporting du Pays de Charleroi ako FIFA, tak aj URBSFA o potvrdenie, že BZ môže byť registrovaný a riadne spôsobilý hrať v prvom tíme Sporting du Pays de Charleroi a že sa voči poslednému uvedenému nebudú uplatňovať články 17.2 a 17.4 RSTJ.
  - 5 FIFA listom z 23. februára 2015 odpovedala, že právomoc uplatňovať ustanovenia RSTJ má len príslušný rozhodovací orgán, a nie jeho správny orgán. URBSFA dňa 6. marca 2015 uviedla, že v súlade s pravidlami FIFA sa BZ nemôže zaregistrovať, pokiaľ jeho bývalý klub nevydá osvedčenie o medzinárodnom prestupe (ITC).
- XXXXXX
- 6 Rozhodnutím z 18. mája 2015 Komora FIFA pre riešenie sporov čiastočne vyhovel návrhu Lokomotivu Moskva a stanovila výšku náhrady škody, ktorú má BZ povinnosť zaplatiť, na 10,5 milióna eur, pričom nároky BZ zamietla. Komora pre riešenie sporov tiež rozhodla, že článok 17 ods. 2 RSTJ sa nebude v budúcnosti uplatňovať na BZ. Toto rozhodnutie potvrdil v odvolacom konaní Športový arbitrážny súd (ďalej len „CAS“) 27. mája 2016.
  - 7 Zmluvou z 24. júla 2015 klub Olympique de Marseille zamestnal BZ.
  - 8 Dňa 9. decembra 2015 podal BZ žalobu proti FIFA a URBSFA na tribunal de commerce du Hainaut, division de Charleroi (obchodný súd Hainaut, divízia Charleroi), s cieľom získať náhradu škody, konkrétne ušlý zisk vo výške 6 miliónov eur, ktorý mu podľa jeho tvrdenia vznikol v dôsledku ich pochybení,

konkrétne v dôsledku uplatnenia uvedených sporných ustanovení, ktoré považuje za protiprávne z hľadiska práva Únie.

- 9 Rozsudkom z 19. januára 2017 tento súd vyhlásil nárok BZ za v zásade opodstatnený a nariadil FIFA a URBSFA zaplatiť predbežnú sumu 60 001 EUR.
- 10 FIFA sa proti tomuto rozsudku odvolala na vnútroštátny súd. URBSFA, ktorá bola prizvaná do konania, tiež navrhuje zrušenie rozsudku.

Hlavné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 11 Pokiaľ ide o vec samu, BZ považuje FIFA a URBSFA za zodpovedné za jeho ujmu podľa článku 1382 Code civil belge (belgického občianskeho zákonníka), podľa ktorého „akékoľvek konanie osoby, ktorá spôsobí škodu inému, znamená, že osoba, ktorá ju spôsobila, je povinná ju nahradiť“.
- 12 Tvrdí, že uvedené sporné ustanovenia sú protiprávne preto, lebo sú v rozpore s právom Únie, konkrétne so zásadou voľného pohybu pracovníkov zakotvenou v článku 45 ZFEÚ, ako aj s článkom 101 ZFEÚ, ktorý zakazuje obmedzenia hospodárskej súťaže.
- 13 Podľa BZ FIFA a URBSFA prijatím a uplatňovaním uvedených ustanovení konali protiprávne, čím mu spôsobili škodu spočívajúcu v ušlom zisku, keďže nemohol vykonávať svoju profesiu futbalistu počas sezóny 2014/2015, keďže tieto ustanovenia mu znemožnili zamestnať sa v novom klube.
- 14 Túto prekážku predstavujú finančné a športové obmedzenia (zásada solidarity, nevydanie ITC), ktorým by bol nový klub vystavený, ak by zamestnal hráča, ktorého zmluva s bývalým klubom bola ukončená bez oprávneného dôvodu. BZ tiež kritizuje spôsob výpočtu náhrady škody v tom zmysle, že môže zohľadňovať neamortizovanú časť súm, ktoré bývalý klub zaplatil pri náboře hráča. Podľa jeho názoru náhrada škody (pri ktorej sa klub, ktorý má záujem o daného hráča, stáva solidárnym dlžníkom) zvyšuje neochotu každého klubu zamestnať hráča, ktorý je povinný zaplatiť takúto náhradu škody, a preto bráni voľnému pohybu pracovníkov v rámci Únie.
- 15 Podľa BZ musia preto FIFA a URBSFA nahradiť škodu, ktorá vznikla v dôsledku protiprávnosti sporných pravidiel RSTJ, ktoré zabránili jeho zamestnaniu novým klubom.
- 16 Na podporu protiprávnosti sporných ustanovení RSTJ odkazuje na rozsudok z 15. decembra 1995, Bosman (C-415/93 EU:C:1995:463) (ďalej len „rozsudok Bosman“).
- 17 V tomto rozsudku Súdny dvor okrem iného rozhodol, že článok 48 Zmluvy o EHS (teraz článok 45 ZFEÚ) sa uplatňuje na pravidlá stanovené športovými zväzmi, ktoré určujú podmienky, za ktorých môžu profesionálni športovci vykonávať

činnosť ako zamestnanci (rozsudok Bosman, bod 87). Zopakoval, že voľný pohyb pracovníkov je jednou zo základných zásad Únie (rozsudok Bosman, bod 93) a rozhodol, že nie sú zlučiteľné s článkom 48 Zmluvy o EHS (teraz článok 45 ZFEÚ) pravidlá stanovené športovými zväzmi, podľa ktorých profesionálny futbalista, ktorý je štátnym príslušníkom členského štátu, môže byť po skončení zmluvy s klubom zamestnaný klubom iného členského štátu len vtedy, ak tento klub zaplatil pôvodnému klubu náhradu za prestup, výchovu alebo propagáciu (rozsudok Bosman, bod 1 výroku).

- 18 FIFA a URBSFA síce nespochybňujú uplatnenie článku 1382 Code civil (občiansky zákonník), ale spochybňujú, že sa dopustili pochybenia, ktoré môže viesť k vzniku ich zodpovednosti.
- 19 FIFA tvrdí, že sporné ustanovenia RSTJ sú v súlade s právom Únie.
- 20 Podľa jej názoru sa zlučiteľnosť týchto ustanovení so Zmluvou musí posudzovať vzhľadom na osobitné charakteristiky športu, ako ich uznáva ZFEÚ a inštitúcie Európskej únie, medzi ktoré patrí zachovanie zmluvnej a tímovej stability a integrity, regulárnosti a riadneho priebehu športových súťaží. Podľa FIFA tieto špecifiká predstavujú legitímne ciele, ktoré môžu odôvodniť prípadné prekážky voľného pohybu alebo obmedzenia hospodárskej súťaže.
- 21 Európske orgány uznali sporné ustanovenia za zlučiteľné s právom Únie. Európska komisia schválila v roku 2001 RSTJ, ktorého následné verzie zachovali podstatu a *ratio legis* zásad týkajúcich sa prestupov, ako ich prijala Komisia. FIFA sa opiera najmä o oznámenie Komisie z 5. marca 2001, v ktorom sa uvádza záväzok FIFA zmeniť a doplniť RSTJ na základe rôznych zásad. Okrem toho tvrdí, že v tlačovej správe z 5. júna 2002 komisár Mario Monti uviedol, že nové pravidlá FIFA zosúladujú základné právo hráčov na voľný pohyb a stabilitu zmlúv s legitímnym cieľom integrity športu a stability líg.
- 22 URBSFA tiež spochybňuje svoju zodpovednosť z dôvodu, že autorom sporných ustanovení je FIFA a nie URBSFA.

Posúdenie vnútroštátnym súdom

- 23 Podľa vnútroštátneho súdu existujú vážne, presné a vzájomne sa zhodujúce domnienky, že sporné ustanovenia RSTJ mohli brániť tomu, aby bol BZ po ukončení zmluvy s Lokomotivom Moskva zamestnaný novým klubom. Svedčí o tom najmä prijímací list podpísaný klubom Sporting du Pays de Charleroi, ktorý podmieňuje uzavretie zmluvy tým, že sa nestane solidárnym v rámci náhrady škody bývalému klubu a v rámci vydávania ITC. Okrem toho BZ mohol byť zamestnaný klubom krátko po rozhodnutí CAS o neuplatňovaní článku 17.2 RSTJ do budúcnosti.
- 24 Pokiaľ ide o existenciu zavinenia potrebného na vznik zodpovednosti voči BZ, vnútroštátny súd konštatuje, že posúdenie tohto zavinenia predpokladá posúdenie

zlučiteľnosti napadnutých ustanovení RSTJ so Zmluvou o fungovaní Európskej únie, takže je vhodné položiť Súdnemu dvoru v tejto veci prejudiciálnu otázku.

- 25 Podľa súčasnej judikatúry Súdneho dvora sa vnútroštátny súd domnieva, že nemôže posúdiť súlad týchto ustanovení s právom Únie preto, lebo takéto posúdenie je citlivé, najmä vzhľadom na rovnováhu, ktorú treba zachovať medzi cieľmi sledovanými športovými združeniami a právami zaručenými ZFEÚ.
- 26 Okrem toho sa zdá, že otázka predložená Súdnemu dvoru vo veci, ktorá viedla k rozsudku Bosman, nie je porovnateľná s týmto sporom, ktorý sa týka náhrady škody, ktorá prináleží klubu po ukončení zmluvy bez oprávneného dôvodu, a solidárnej zodpovednosti nového klubu za zaplatenie tejto náhrady škody. Prípade Bosman sa týka náhrady za prestup, výchovu alebo propagáciu, ktorá sa vypláca po skončení zmluvy medzi klubom a príslušným hráčom.
- 27 Pokiaľ ide o námietku týkajúcu sa zodpovednosti URBSFA z dôvodu, že nebola autorom sporných ustanovení, vnútroštátny súd sa domnieva, že URBSFA je v súlade s predpismi FIFA zodpovedná za prihlasovanie hráčov z klubov patriacich do jej federácie. Preto URBSFA nemohla v tomto prípade kladne odpovedať na žiadosť BZ o zaregistrovanie a riadnu spôsobilosť k účinkovaniu v Sporting du Pays de Charleroi. Vnútroštátny súd sa preto domnieva, že zodpovednosť URBSFA by mohla byť uplatnená aj v rozsahu, v akom sporné ustanovenia RSTJ porušujú právo Únie.
- 28 Vnútroštátny súd nepovažuje v tejto fáze za vhodné predložiť Súdnemu dvoru ďalšie prejudiciálne otázky, ktoré navrhol BZ a ktoré podľa jeho názoru budú mať význam len v prípade kladnej odpovede na položenú otázku.